

HELSE STAVANGER HF

SUS2023

DEL 2: KONTRAKTSGRUNNLAG

Anskaffelse av

ENTREPRISE K6202 – Person og sengeheis

Rev.	Dato	Tekst	Saksb.	Kontr.	Godkj.

Oppdrag: SUS2023	Oppdragsgiver: Helse Stavanger HF
Kontrakt.: K6202 – Person og sengeheis	Ansvarlig utgiver: Therese Øvernes
Dokument nr.: SUS2023-K6202-KONT-AD-0002	Revisjon: 001
Dokument Tittel: DEL 2: KONTRAKTSGRUNNLAG	Dato: 17.11.2017

Innhold

A. Oppdraget	3
A.1 Innledning	3
A.2 Kort om kontraktens innhold.....	3
A.3 Organisasjon	3
A.4 Entreprenørmodell	4
A.5 Dokumentliste	4
B. Kontraksbestemmelser	4
B.1 Almennlige kontraksbestemmelser	4
B.2 Spesielle kontraksbestemmelser – Endringer/tillegg til NS8405:2008	4
B.2.1 Definisjoner (NS8405 punkt 2)	4
B.2.2 Kontraktdokumenter (NS8405 punkt 3)	4
B.2.3 Plikt til samarbeid og lojalitet (NS8405 punkt 5).....	5
B.2.4 Partenes representanter.....	5
B.2.5 Varsler og krav (NS8405 punkt 8)	5
B.2.6 Sikkerhetsstilling (NS 8405 pkt 9)	5
B.2.7 Entreprenørens plikt til å holde kontraksarbeidet forsikret (NS8405 pkt 10.1).....	5
B.2.8 Krav til utførelse (NS8405 punkt 11).....	5
B.2.9 Forhold på byggeplassen (NS 8405 punkt 12)	6
B.2.10 Entreprenørprosjektering (NS8405 punkt 13.1)	10
B.2.11 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS8405 punkt 14.1)	10
B.2.12 Bruk av underentreprenør (NS 8405 punkt 15).....	11
B.2.13 Framdriftsstatus og varsling (NS8405 punkt 18.2).....	11
B.2.14 Prosjektering (NS8405 punkt 19.2).....	11
B.2.15 Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS8405 punkt 22.1).....	11
B.2.16 Mengdekontroll (NS 8405 punkt 27.2)	11
B.2.17 Fremdriftsbetaling	11
B.2.18 Overtakelse (NS 8405 punkt 32)	12
B.2.19 Hevning på grunn av mislighold (NS8405 punkt 39).....	13
B.2.20 Bruk av dokumenter og prosjektrelaterte opplysninger (NS8405 pkt 41)	13
B.2.21 Midlertidig tvisteløsning (NS8405 punkt 43)	13
Tvisteløsning (pkt. 43.3/43.4)	13
B.2.22 Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8405)	13
B.2.23 Etiske krav	14
C. Tekniske krav	14
D. Krav til byggeprosessen	15
E. Frister og dagmulker	15
F. Vederlag	15

A. Oppdraget

A.1 Innledning

Helse Stavanger HF er prosjekteier og byggherre for nytt universitetssjukehus i Stavanger.

Det er etablert en prosjektorganisasjon hos byggherren som skal planlegge og gjennomføre byggetrinn 1 av nytt Universitetssjukehus, kalt SUS2023. I første byggetrinn skal det bygges ca. 105.000 m² sykehus og ca. 25.000 m² samlet parkering (både for ansatte og for besøkende/pårørende) på ny tomt på universitetsområdet på Ullandhaug. Mer informasjon om prosjektet finnes på www.sus.no under SUS2023.

A.2 Kort om kontraktens innhold

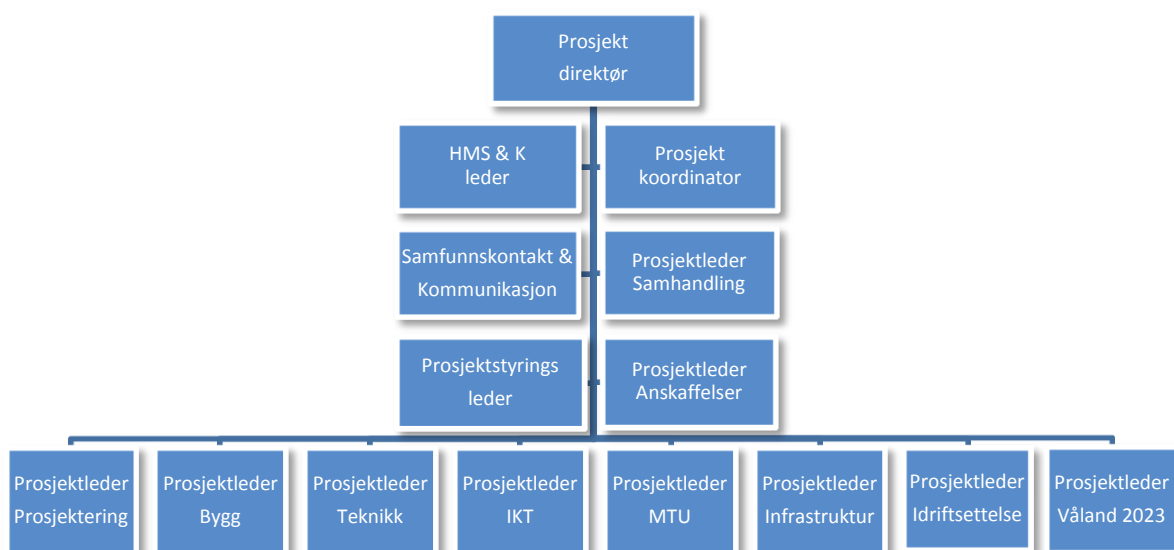
Entreprisen omfatter leveranse av heiser for persontrafikk og for sengetransport. Det er medtatt egne akuttheiser i akuttbygg, sterilheis for sterilsentral og isoleringsheis ved akuttmottak. Det er planlagt 26 heiser av ulike karakter i sykehuset.

Enkelte av heisene kan bli benyttet som «byggeheis» i byggeperioden.

A.3 Organisasjon

SUS2023 er etablert med en egen prosjektorganisasjon for å planlegge og gjennomføre byggetrinn 1 i forbindelse med det nye Universitetssjukehuset på Ullandhaug. Prosjektorganisasjonen ivaretar byggherrens ansvar og oppgaver knyttet til gjennomføringen av prosjektet, og rapporterer til et eget prosjektstyre.

Sykehusbygg HF stiller med sentrale ressurser i prosjektledelsen i SUS2023, herunder prosjektdirektør, prosjektleder prosjektering, prosjektstyringsleder og prosjektkoordinator. Det er under etablering en ledergruppe i prosjektet i gjennomføringsfasen som reflekterer hovedområdene i prosjektet, samt stabsfunksjonene for HMS & K, samfunnskontakt & kommunikasjon, prosjektkoordinering, prosjektstyring og anskaffelser, se figur under.

Nordic-COWI er rådgivergruppe (med arkitekter og ingeniører), og vil være en integrert del av byggherreorganisasjonen gjennom hele prosjektet. Prosjektet flyttet til Ullandhaugområdet i september 2017, og prosjektorganisasjonen har arbeidssted på Ullandhaug frem til innflytting i 2023.

Denne anskaffelse gjelder anskaffelse av råbygg til bygg A, B, C, D og E, og rapporterer til Prosjektleder Bygg.

En samlet oversikt over alle entrepriser fremgår i konkurransegrunnlagets del 2, C.1.1 - *Rammebetingelser*.

A.4 Entreprisemodell

Prosjektet vil bli gjennomført som byggherrestyrte delte entrepriser.

A.5 Dokumentliste

Dokumentliste fremkommer som Vedlegg 6 - *A.5 Dokumentliste*.

B. Kontraktsbestemmelser

B.1 Alminnelige kontraktsbestemmelser

For denne kontrakten gjelder *NS 8405 siste versjon*, med endringer og tillegg som fremgår nedenfor.

B.2 Spesielle kontraktsbestemmelser – Endringer/tillegg til NS8405:2008

B.2.1 Definisjoner (NS8405 punkt 2)

B.2.1.1 Byggherre (punkt 2.2)

Helse Stavanger HF er byggherre. Byggherrens oppdragsgivere, konsulenter, og brukere regnes som tredjemann i relasjon til denne kontrakten. Det er derfor ingen identifikasjon mellom byggherre og disse.

B.2.1.2 Dag (punkt 2.3)

Ender en frist på en lørdag, helligdag eller offentlig høytidsdag, forlenges fristen til nærmest følgende virkedag

B.2.1.3 BIM modell / tegninger

Der hvor det i kontrakten er vist til tegninger vil begrepet tegning normalt forstås som BIM modellen. Dersom det både foreligger BIM-modell og tegninger, så vil BIM-modellen ha forrang foran tegninger.

B.2.2 Kontraktsdokumenter (NS8405 punkt 3)

B.2.2.1 Kontraktsdokumenter (punkt 3.1)

Følgende dokumenter og rangering av dokumentene inngår i kontrakten

- a) Avtaledokumentet
- b) eventuelle referater eller skriftlig materiale fra oppklarende drøftelser eller forhandlinger avholdt etter at tilbudet ble inngitt, som er godkjent av begge parter;
- c) skriftlige avklaringer og eventuelle referater eller skriftlig materiale fra befaringer eller konferanser avholdt før tilbudet ble inngitt;
- d) konkurransegrunnlaget inkludert alle vedlegg/bilag;
- e) entreprenørens tilbud;
- f) NS 8405:2008

B.2.3 Plikt til samarbeid og lojalitet (NS8405 punkt 5)

Entreprenøren plikter å samarbeide tett med byggherren og de byggherren utpeker. Entreprenøren skal i alt sitt arbeid fra prosjektering til utførelse ivareta byggherrens ønsker og behov på en lojal måte.

B.2.4 Partenes representanter

Byggeleder er byggherrens representant på byggeplass.

B.2.5 Varsler og krav (NS8405 punkt 8)

Varsler og krav skal meldes inn byggherrens valgte system.

B.2.6 Sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9)

B.2.6.1 Entreprenørens sikkerhetsstillelse (NS 8405 punkt 9.2)

Entreprenøren stiller sikkerhet for sine kontraktsforpliktelser med 10% av Kontraktssummen.

Sikkerhet stilles i form av selvskyldnerkausjon fra bank, forsikringsselskap eller annen finansinstitusjon.

Garantistens ansvar skal ikke være begrenset ved forbehold om eventuell manglende premiebetaling eller annet mislighold fra den som stiller sikkerheten.

B.2.6.2 Byggherrens sikkerhetsstillelse (NS 8405 punkt 9.3)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

B.2.7 Entreprenørens plikt til å holde kontraktsarbeidet forsikret (NS8405 pkt 10.1)

Entreprenøren holder forsikring av kontraktarbeidet. Forsikringen gjelder inntil alle arbeider Vedrørende bygget eller anlegget er overtatt av byggherren.

Entreprenøren skal også tegne ansvarsforsikring.

Entreprenøren skal forelegge byggherren forsikringsattestene for kontroll senest 14 dager etter signering av kontrakten. Byggherren plikter ikke å betale vederlag før han har mottatt nevnte attester.

B.2.8 Krav til utførelse (NS8405 punkt 11)

B.2.8.1 Kvalitetssikring

Tillegg til pkt. 11.1: Entreprenøren skal ha, og følge, et styringssystem og en kvalitetsplan som tilfredsstillende følger deler av NS-EN ISO 9001:2008 "Systemer for kvalitetsstyring. Krav": Pkt 4 System for kvalitetsstyring – Krav, pkt 5 Ledelsens ansvar, pkt 6 Ressursstyring og pkt 8 Målinger, analyse og forbedringer. Styringssystemet skal også tilfredsstillende NS-EN-ISO 14001:2004 pkt 4 Krav til miljøstyringssystem, eller tilsvarende krav i andre miljøstandarder.

Tillegg

Prosjektet skal gjennomføres etter Lean-metodikk, slik dette fremgår av vedlegg E.3 Fremdriftsplanlegging og C.1.1 Rammebetingelser.

B.2.8.2 Offentlige tillatelser

Entreprenøren skal ha ansvarsrett for den oppgaven og den del av tiltaket kontrakten omfatter i tiltaksklassen som prosjektet/tiltaket krever. Entreprenørene skal sørge for å inneha og opprettholde nødvendige godkjenninger iht. Plan- og bygningsloven. Entreprenørene må vederlagsfritt sende inn søknad om ansvarsrett for utførelse av sine arbeider med alle nødvendige vedlegg/ dokumenter som er relevante for hans fagområde. Entreprenøren plikter å bidra til at søknad om ansvarsrett blir sendt så snart som mulig etter at kontrakten er inngått. Entreprenørene skal sørge for å ha denne godkjent innen rett tid i forhold til fremdriftsplanen og øvrige arbeider.

Ved arbeidets ferdigstillelse skal kontrollerklæringer innsendes til myndighetene, via ansvarlig søker.

Manglende ansvarsrett betraktes som et vesentlig kontraktsbrudd som gir byggherren rett til å heve kontrakten, samt gjøre erstatningskrav gjeldende etter reglene i NS 8405 pkt 39.4. Før heving kan finnes sted, må byggherren ha gitt entreprenøren en rimelig frist for å rette forholdet.

Entreprenøren plikter likeledes å bistå ansvarlig søker i forbindelse med nødvendige søknader og tillatelser etter plan- og bygningsloven.

B.2.9 Forhold på byggeplassen (NS 8405 punkt 12)

B.2.9.1 Sanksjoner

Ved brudd på gjeldende regler gis det en skriftlig advarsel. Nytt brudd kan medfører permanent bortvisning fra byggeplass.

B.2.9.2 Forhold på byggeplassen

Byggeplassen skal totalt rus- og røykfri. Entreprenøren har ansvar for å føre kontroll med at bestemmelsen overholdes, og at eventuelle overtredelser sanksjoneres effektivt.

B.2.9.3 Tilsyn

SUS2023 skal i samarbeid med A-krim (samarbeid mellom Arbeidstilsynet, Nav, Politi, Kemneren i Stavanger, Skatteetaten) drive et aktivt tilsyn med arbeidsforholdene samt kontraktoppfyllelse i alle sine prosjekter.

B.2.9.4 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Leverandøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger. Leverandøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter. Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, leverandørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Leverandøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko. For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, gjelder følgende:

- Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.

- Alle på byggeplassen skal forstå SHA-plan, sikkerhetsopplæring, HMS-rutiner, verneprotokoller, sikkerhetsinstrukser, SJA, sikkerhetsdatablader, bruksanvisning for verktøy og arbeidsutstyr, varselskilter mv. Materialet skal foreligge på det språk vedkommende arbeidstaker bruker som morsmål, såfremt arbeidstakeren ikke forstår informasjonen fullt ut på norsk. Oversettelsen bekostes av aktuell entreprenør.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Byggherren kan kreve dagmulkt dersom ovennevnte plikter misligholdes og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherre. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten pr. hverdag skal utgjøre en promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 5000. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, som ikke blir rettet innen en rimelig frist, kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om leverandøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.9.5 Kommunikasjon mellom partene

Med mindre annet er avtalt, skal all skriftlig korrespondanse i prosjektet foregå på norsk. Muntlig kommunikasjon mellom byggherren og nøkkelpersoner i prosjektet skal foregå på norsk. Med nøkkelpersoner menes alt ledende personell, inklusive baser og vogneiere som er ansvarlige for et taktområde. Entreprenøren plikter for øvrig å sørge for at alle personer som arbeider på prosjektet har gode språkferdigheter og er i stand til å kommunisere med både byggherrens personell og andre.

B.2.9.6 HMS-kort

Alle arbeidstakere skal bære lett synlig et gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort vil bli bortvist fra byggeplassen. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.9.7 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til ligningsloven § 5-6.

Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at leverandøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet er leverandørens ansvar og skal betales av ham.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.9.8 Lærlinger

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 7 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene samlet (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) utføres av lærlinger, jf. opplæringslova § 4-1. Kravene kan oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5. Kravene kan også oppfylles ved å benytte lærlinger etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land og personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter tilsvarende ordning som kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, i annet EU/EØS-land.

Kravet kan oppfylles av leverandøren og en eller flere av hans underleverandører. Dersom arbeidene ikke er egnet ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet kan byggherren tillate at prosentkravene ovenfor fravikes.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Dersom kravet om 7%, jf. punkt 26.1 annet ledd, ikke er nådd ved overtakelse, ilegges en bot på 5 promille av kontraktssummen. Boten reduseres forholdsmessig dersom arbeidstimene utført av lærlinger utgjør 5% eller mer av arbeidstimene på prosjektet. Boten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse og annen dagmulkt etter kontrakten.

B.2.9.9 Revisjon

Byggherren, eller ekstern revisor engasjert av byggherren, kan gjennomføre revisjon hos leverandøren og eventuelle underleverandører i perioden fra kontraktsinngåelse til slutfaktura er betalt for å undersøke om kontraktens krav blir oppfylt. Denne adgangen omfatter også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.9.10 Krav om faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 40 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag. Kravet kan også oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land. I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Leverandøren skal etter kontraktsinngåelsen redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Byggherren kan stanse arbeidet dersom det er grunn til å tro at mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

B.2.9.11 Krav til lønns- og arbeidsvilkår

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Leverandøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører (herunder innleide). Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal leverandøren rette forholdet. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Byggherren har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert. Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandøren kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving, selv om leverandøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet (herunder bemanningsselskaper), kan byggherren på samme måte kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.9.12 Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at byggherren ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal entreprenøren planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplass.

Entreprenøren kan søke byggherren om unntak fra dette. Vedlagt søknaden skal følge dokumentasjon fra pålitelig, uavhengig tredjepart om opprinnelsesland og tresort, samt forsikring om at trevirket ikke kommer fra regnskog eller fredet skog. Byggherren avgjør etter eget skjønn om unntak skal gis, og gjør særskilt oppmerksom på at unntak ikke kan påregnes. Aksept av entreprenørens tilbud anses ikke som et meddelt unntak etter denne bestemmelse.

Dersom det på tross av bestemmelsene ovenfor, i kontraktsarbeidet eller på byggeplass, finnes eller kan finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av byggherren, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for entreprenørens regning, uavhengig av kostnadene ved slik retting. Byggherren kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av mangelen. For øvrig gjelder kontraktens misligholdssanksjoner.

B.2.9.13 Ytre miljø – mangelfull avfallshåndtering

Dersom prosjektets og myndighetenes krav til avfallshåndtering ikke nås (se C.1.1 - *Rammebetingelser* og Miljøoppfølgingsplanen (MOP)), kan byggherren fastsette en mulkt oppad begrenset til 150.000 kroner, som fordeles på entreprenørene i prosjektet etter byggherrens skjønn. Medfører ikke oppfyllelse av kravene at Helse Stavanger HF ilegges tvangsmulkt, jf. avfallsforskriften § 18-6, vil differansen mellom tvangsmulkten og 150.000 kroner også fordeles på entreprenørene etter byggherrens skjønn.

B.2.9.14 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8405 pkt 12.2)

Ettersom de konkrete nøkkelpersoner er gjort til et konkurranseelement, har leverandøren i foreliggende rammeavtaler ikke anledning uten byggherrens samtykke til å skifte ut eller fjerne personer fra prosjektet etter at tilbud er inngitt. Samtykke kan gis av byggherren dersom det foreligger saklig grunn for byttet av medarbeider (eksempelvis ved sykdom, død, fratredelse fra stilling), forutsatt at den person som trer inn som ny nøkkelperson har like god eller bedre kompetanse enn den som skiftes ut.

Dersom slikt personell, uten skriftlig samtykke skiftes ut, betales en dagmulkt på NOK 10.000 per dag per person, fra forholdet oppstår og til det rettes. Dersom det ikke rettes, løper dagmulkten til ferdigstillelse. Samlet dagmulkt etter denne bestemmelsen er oppad begrenset til 10% av kontraktssummen, maksimalt 500.000 kroner. Mulkten betales i tillegg til eventuelle andre dagmulker.

Mulkten betales i tillegg til eventuelle andre dagmulker.

Ved godkjent bytte av personell kan byggherren kreve kostnadsfri overlapping og ekstrainsats fra entreprenørens side for å avhjelpe ulempene byttet medfører for prosjektet og byggherren.

B.2.10 Entreprenørprosjektering (NS8405 punkt 13.1)

Eventuell leverandørprosjektering skal knyttes inn mot BIM. Entreprenøren skal følge byggherrens anvisning om hvordan leverandørprosjekteringen skal innarbeides i modellen. Se Styringsdokumenter for BIM: *C.4.1 BIM manual*

B.2.11 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS8405 punkt 14.1)**B.2.11.1 Innsynsrett**

Byggherren eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha innsynsrett i

- a) Entreprenørens kvalitets- og miljøstyringssystem
- b) utførelsen av kontraktarbeidet
- c) produksjonsprosessen
- d) de deler av Entreprenørens styringssystemer for øvrig (for eksempel for økonomi, ytre miljø, SHA) og regnskap, som kan ha betydning for Entreprenørens oppfyllelse av kontrakten

Innsynsretten omfatter blant annet revisjon og verifikasjon, inklusiv intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Entreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos Entreprenørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for Entreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

B.2.11.2 Pliktig medlemskap i StartBANK eller tilsvarende leverandørregister

Leverandøren skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Leverandøren skal gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente SKAV-info (skatte- og avgifts informasjon) i hele kontraktsperioden.

B.2.12 Bruk av underentreprenør (NS 8405 punkt 15)

B.2.12.1 Bruk av underleverandør, herunder innleid arbeidskraft

Leverandøren kan ikke, uten byggherrens skriftlige samtykke, ha flere enn to ledd underentreprenører i kjede under seg. Vesentlig mislighold som ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren, kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving.

Leverandørens bruk av enkeltpersonforetak skal begrunnes skriftlig. Bruk av bemanningsselskap skal varsles byggherren og er underlagt arbeidsmiljøloven, herunder kravet om likebehandling i § 14-12a. Byggherren kan bare nekte bruk der han har saklig grunn.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise som overstiger en verdi på 500.000 kroner eks. mva skal leverandøren innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Fra underentreprenører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Leverandøren skal på forespørsel fra byggherren fremlegge skatteattesten. Dersom attesten ikke fremlegges eller viser restanser som ikke er ubetydelige, kan byggherren kreve at underentreprenøren skiftes ut uten omkostninger dersom forholdet ikke rettes innen en rimelig frist, gitt ved skriftlig varsel.

B.2.12.2 Krav om betaling til bank

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.2.13 Framdriftsstatus og varsling (NS8405 punkt 18.2)

Entreprenørens frist til å utarbeide og fremlegge fremdriftsplan og til å revidere fremdriftsplanen, jf NS 8405 pkt 18.2, er dagmulktbelagt. Det samme er frist for igangsetting av arbeid på byggeplass, samt eventuell frist for oppstart prøvedrift.

B.2.14 Prosjektering (NS8405 punkt 19.2)

Byggherren skal levere prosjektering i form av BIM-modell, ikke tradisjonelle tegninger. Eventuelle tegninger er supplementer og arbeidsdokumenter.

B.2.15 Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS8405 punkt 22.1)

I kontrakter med samspillsfase vises det til *kontraktssummen* i endelig kontrakt, basert på mengdebeskrivelse av endelig prosjektert løsning, inngått etter samspillsfasen.

B.2.16 Mengdekontroll (NS 8405 punkt 27.2)

Entreprenøren skal kontrollere konkurransegrunnlagets mengder. Med mindre annet er fastsatt, skal dette skje innen 4 uker fra avtaleinngåelsen. Foreligger ikke mengdekontroll innen fristens utløp, kan byggherren gjennomføre mengdekontroll for entreprenørens regning.

B.2.17 Fremdriftsbetaling

Avdragsfaktura skal sendes månedlig. Avdragsfakturaen skal reflektere verdien av det arbeidet som er utført, og det som er tilført byggeplassen av materialer og varer for å innebygges. Fakturert beløp skal være i samsvar med månedsrapport.

B.2.18 Overtakelse (NS 8405 punkt 32)

B.2.18.1 Prøvedrift

For enkelte entrepriser vil det i beskrivelsens prispåbærende poster fremgå hvilke anlegg eller deler av anlegg som skal ha prøveperioder. Med prøveperiode menes et avtalt tidsrom hvor tekniske anlegg og installasjoner (heretter samlet kalt tekniske anlegg) prøves under normale driftsforhold, innbefattet samkjøring og hvis nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg, og hvor byggherren i prøveperioden har slik disposisjonsrett som nevnt nedenfor.

Prøveperiodens varighet er 12 måneder dersom ikke annet er spesifisert for den enkelte entreprise.

Oppstart av prøveperiode skjer før overtakelse, men etter avholdt og godkjent ferdigbefaring og når funksjonsprøver er ferdig og kontrollert (ferdigstilling). For ferdigbefaringen og rett til å nekte å godkjenne ferdigbefaringen, gjelder reglene for overtakelsesforretning i NS 8405 pkt 32.1 til 32.5 og 32.7, med endringer som nevnt videre i punkt 13.6 Generell kontraktsbestemmelser, tilsvarende. Byggherren skal ha mottatt fullstendig FDV-dokumentasjon og avtalt opplæring skal ha funnet sted, før prøveperioden kan starte.

Oppstart av prøveperioden innebærer følgende:

- a. Byggherren får rett til å ta de tekniske anlegg og resten av kontraktarbeidet i bruk.
- b. Risikoen for kontraktarbeidet går over fra entreprenøren til byggherren, jf. NS 8405 pkt 10.

Prøvedrift har følgende hensikt:

- Kontrollere at anlegg fungerer tilfredsstillende
- Vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid
- Etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring
- Kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav
- Gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med entreprenøren/leverandørene av de enkelte anlegg
- Rette feil og mangler som avdekkes i prøveperioden.

Justering av prøveperiodens lengde

Entreprenøren skal, i samråd med byggherren og øvrige leverandører/entreprenører, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon mot tilsvarende forlengelse av prøveperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøveperioden, eller dersom prøveperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å kreve prøveperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøveperioden gir ikke entreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

B.2.18.2 Overtakelse

Overtakelsesforretning skal holdes i rimelig tid etter utløpet av prøveperioden. Overtakelse av kontraktarbeidene skjer først etter utløpet av prøveperioden og gjennomført overtakelsesforretning.

B.2.18.3 NS 8405 tillegg til punktene 32.7 og 32.8

Byggherren kan ta bygget i bruk iht. kontraktsfestet fremdriftsplan uten at det innebærer at risikoen for at kontraktarbeidet går over fra entreprenøren til byggherren. Overtakelse skal kun skje ved formell overtakelsesforretning med protokoll når alle kontraktarbeider inkl. all dokumentasjon er godkjent av byggherren.

Overtakelsesforretning skal skje samlet for samtlige fag/leveranser når alle arbeider/byggetrinn er gjennomført.

B.2.19 Hevning på grunn av mislighold (NS8405 punkt 39)**B.2.19.1 Mislighold av kontraktsforpliktelser – Konsekvenser for senere konkurranser**

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Dersom det foretas heving, skal byggherren ha fulle rettigheter til alt materiale fra entreprenøren som skal innarbeides i BIM-modellen. Materialet, uavhengig av format, skal kunne disponeres av byggherren med sikte på fullføring av kontraktarbeidet samt videre bruk i forbindelse med prosjektet.

B.2.20 Bruk av dokumenter og prosjekterelaterte opplysninger (NS8405 pkt 41)

Entreprenøren forplikter seg til ikke å offentliggjøre noen form for prosjekterelatert informasjon uten på forhånd å ha innhentet skriftlig godkjennelse fra byggherren.

Dersom det, som en del av kontraktarbeidet, inngår utarbeidelse av løsninger, dokumenter mv., har byggherren fri bruksrett til det som er utarbeidet for det aktuelle prosjektet, samt også for andre prosjekter. Dokumentasjonen skal overleveres byggherren i egnet format.

B.2.21 Midlertidig tvisteløsning (NS8405 punkt 43)**B.2.21.1 Foreløpig oppmannsavgjørelse (pkt 43.2)**

Entreprenøren har bare rett til å kreve oppmannsavgjørelse etter NS 8405 dersom Byggherren samtykker til at spørsmålet skal bringes inn for en oppmann.

Tvisteløsning (pkt. 43.3/43.4)

Enhver tvist mellom partene om kontraktsforholdet skal løses etter norsk rett. Avtalt verneting er Stavanger tingrett.

B.2.22 Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8405)**B.2.22.1 Reklame**

Dersom entreprenøren eller dennes leverandører/underentreprenører for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges byggherren på forhånd.

Det er ikke tillatt til å drive reklame eller PR for eget firma på byggeplass.

B.2.22.2 Kontakt med media

All kontakt med media skal håndteres av byggherren.

B.2.23 Etske krav

Entreprenøren skal etterleve følgende grunnleggende krav:

- a) Forbud mot barnearbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjoner nr. 138 og 182): Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- og utviklingsmuligheter. Minstealderen må ikke i noe tilfelle være under 15 år (14 eller 16 år i visse land). Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid. Dersom det foregår slikt barnearbeid, skal det arbeides for snarlig utfasing. Det skal samtidig legges til rette for at barna gis mulighet til livsopphold og utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.
- b) Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjoner nr. 29 og 105): Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid. Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver, og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.
- c) Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr. 100 og 111): Det skal ikke forekomme noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.
- d) Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjoner nr. 87 og 98): Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og å forhandle kollektivt. Dersom disse rettigheter er begrenset eller under utvikling, skal leverandøren medvirke til at de ansatte får møte ledelsen for å diskutere lønns- og arbeidsvilkår uten at dette får negative konsekvenser for arbeiderne.

Entreprenøren skal påse at ansattes rettigheter i denne bestemmelse etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører/underentreprenører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten.

På oppfordring fra byggherren skal dette dokumenteres ved:

- Egenrapportering, og/eller
- Oppfølgingssamtaler, og/eller
- En uavhengig parts kontroll av arbeidsforholdene, og/eller - Tredjepartssertifisering som SA8000 eller tilsvarende.

Entreprenøren har bevisbyrden for at de varer og materialer som leveres ikke innebærer et brudd på denne bestemmelse.

Ved brudd på denne bestemmelse, plikter entreprenøren å rette de påpekte manglene, uavhengig av kostnadene ved slik retting, innen en tidsfrist som byggherren bestemmer. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten byggherren bestemmer.

Ved manglende utbedring vil det etter byggherrens skjønn kunne påløpe en bot på inntil 10% av kontraktssummen per mislighold. Manglende utbedring er å anse som vesentlig mislighold og byggherren vil dessuten kunne heve kontrakten. Entreprenøren blir videre ansvarlig for det tap som byggherren lider som følge av mangelen. Eventuell erstatning kommer i tillegg til ovennevnte bot.

C. Tekniske krav

Se vedlegg 6 – A.5 Dokumentliste

D. Krav til byggeprosessen

Se vedlegg 6 – *A.5 Dokumentliste*

E. Frister og dagmulker

Se vedlegg 6 – *A.5 Dokumentliste*

F. Vederlag

Se vedlegg 6 – *A.5 Dokumentliste*